

УДК: 657

Система управлінського обліку: ключові елементи та принципи

Діана Чистякова,

здобувачка вищої освіти спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна

Анотація: Розглядано систему управлінського обліку як важливий інструмент для ефективного управління підприємством. Описано основні елементи та принципи управлінського обліку, його завдання та роль у прийнятті управлінських рішень. Особлива увага приділяється інтеграції інформації з різних підсистем підприємства та використанню сучасних технологій для автоматизації облікових процесів.

Ключові слова: управлінський облік, внутрішній контроль, принципи управлінського обліку, калькулювання собівартості, бюджетування, автоматизація обліку, прийняття управлінських рішень.

Система управлінського обліку є важливою складовою частиною внутрішнього контролю підприємства. Вона забезпечує необхідну інформацію для прийняття обґрунтованих рішень, планування, контролю та оцінки ефективності діяльності організації. Основною метою управлінського обліку є надання своєчасної і точнішої інформації, що дозволяє керівникам організовувати процеси ефективно і досягати стратегічних цілей.

Основними елементами системи управлінського обліку є дані, що стосуються витрат, доходів, а також фінансових результатів діяльності підприємства. Важливим аспектом є детальна класифікація витрат за їх видами, що дозволяє аналізувати кожен етап виробничого процесу або надання послуг. Для цього використовуються різні методи обліку витрат, такі як калькулювання собівартості продукції, що дозволяє з'ясувати рівень ефективності використання ресурсів. Всі ці дані є основою для подальшого аналізу фінансової ситуації підприємства і розробки рекомендацій щодо оптимізації ресурсів та витрат [1].

Принципи управлінського обліку визначають, як повинна здійснюватися організація облікової інформації в межах підприємства. Перший важливий принцип — це орієнтація на інформацію, що забезпечує управлінські рішення. Управлінський облік має бути гнучким і здатним швидко реагувати на зміни в зовнішньому середовищі або внутрішніх процесах підприємства. Це означає, що інформація, яку збирає управлінський облік, має бути актуальною,

точнішою і детальнішою за дані фінансового обліку, оскільки вона використовується для оперативного прийняття рішень.

Другий важливий принцип — це орієнтація на майбутнє. На відміну від фінансового обліку, який фокусується на минулому, управлінський облік є інструментом планування та прогнозування. Це дозволяє організації прогнозувати фінансові та виробничі результати, а також планувати витрати і доходи. З цією метою використовуються різні методи, такі як бюджетування, фінансові прогнози та аналіз сценаріїв, які допомагають керівництву організувати свою діяльність найбільш ефективно [2].

Третім принципом є системність і комплексність. Управлінський облік має бути частиною загальної системи управління підприємством. Вся інформація, яку збирає управлінський облік, повинна бути взаємопов'язаною і логічно організованою. Всі елементи системи обліку повинні працювати в єдиному процесі, що забезпечує своєчасність і точність прийняття рішень. Це дозволяє знижувати ризики прийняття помилкових рішень через відсутність або неточність даних.

Четвертий принцип — це націленість на внутрішнього користувача. Управлінський облік орієнтований на забезпечення потреб керівництва та інших підрозділів підприємства. Всі дані повинні бути зібрані та представлені у форматі, зручному для розуміння і аналізу. Водночас важливим є надання аналітичних інструментів для прийняття управлінських рішень, таких як звіти, таблиці, графіки та діаграми, що дозволяють швидко отримати необхідну інформацію.

Одним з основних завдань системи управлінського обліку є контроль за виконанням планів і бюджету. За допомогою управлінського обліку підприємства можуть здійснювати моніторинг результатів діяльності, порівнювати їх із запланованими показниками та вчасно коригувати стратегію. Це дозволяє вчасно виявляти відхилення від запланованих результатів і впроваджувати коригувальні заходи, що допомагає мінімізувати ризики і досягати високих результатів [3].

Не менш важливим є інтегроване використання інформації, яка надходить із різних підсистем підприємства. Система управлінського обліку повинна взаємодіяти з іншими інформаційними системами, що дозволяє забезпечити єдину інформаційну базу для прийняття рішень. Це забезпечує зручний доступ до даних з різних аспектів діяльності, таких як фінансові звіти, плани виробництва або закупівельні дані.

Важливою складовою системи управлінського обліку є використання сучасних технологій та автоматизація процесів. Автоматизація дозволяє значно зменшити час, витрачений на збір і обробку інформації, а також підвищити точність облікових даних. Використання програмного забезпечення для автоматизації управлінського обліку дозволяє керівництву швидко отримувати необхідну інформацію і здійснювати аналіз даних в реальному часі.

Загалом система управлінського обліку є важливим інструментом для керівників підприємств, оскільки вона дозволяє оптимізувати процеси

прийняття рішень, покращити контроль за фінансовими потоками і ресурсами, а також досягати стратегічних цілей підприємства. Успішне функціонування цієї системи безпосередньо впливає на ефективність діяльності організації і її здатність адаптуватися до змін зовнішнього середовища.

Список використаних джерел:

1. Лепетан І. М., Гайворонюк О. О. Основні елементи системи управління витратами підприємства. 2024.
2. Мірошніченко О. В., Крухмаль О. В., Хвостенко А. Г. Еволюція управлінського обліку: сутність та принципи. 2022.
3. Мошковська О. А. Теоретико-практичні аспекти включення управлінського обліку в систему управління економічною безпекою підприємства. Галицький економічний вісник, 74(1), 119-131. 2022.

***Анотація:** The article considers the system of management accounting as an important tool for effective enterprise management. The basic elements and principles of management accounting, its tasks and role in making management decisions are described. Particular attention is paid to the integration of information from different subsystems of the enterprise and the use of modern technologies to automate accounting processes*

***Ключові слова:** management accounting, internal control, principles of management accounting, costing, budgeting, accounting automation, management decision-making.*

Науковий керівник:

Сіренко Н.М.,

*д-р. екон. наук, професор, завідувач кафедри фінансів
Миколаївський національний аграрний університет*

УДК: 336.71

Цифрові платежі та майбутнє безготівкового суспільства

Чижевська Людмила,

здобувачка вищої освіти спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна

***Анотація:** Досліджено тенденції розвитку цифрових платежів та їхню роль у становленні безготівкового суспільства. Розглянуто переваги використання електронних фінансових інструментів, а також виклики, пов'язані з безпекою та доступністю. Особлива увага приділяється впливу фінансових технологій на економіку та перспективам їх подальшого вдосконалення.*